

Rola pielęgniarek w profilaktyce raka (Nurses' Role in Prevention of Cancer)

Stanowisko ICN:

Podczas, gdy zapobieganie nowotworom stanowi ważne zadanie wielu zawodów medycznych i grup konsumentów, pielęgniarki zajmują kluczową pozycję, aby móc bezpośrednio wpływać na zdrowie ludzi. Z tego powodu, Międzynarodowa Rada Pielęgniarek (ICN) stanowczo zaleca, aby pielęgniarki:

- Przyczyniały się do prowadzenia profilaktyki pierwotnej nowotworów poprzez pomaganie jednostkom w adoptowaniu prawidłowych zachowań zdrowotnych;
- Realizowały profilaktykę wtórną i działania związane z wczesnym wykrywaniem, poprzez: udzielanie informacji na temat wagi programów dotyczących badań oraz możliwości ich dokonania; zachęcanie osób i rodzin z grup wysokiego ryzyka do poddawania się badaniom; uczestniczenie w badaniach, w szczególności na szczeblu podstawowej opieki zdrowotnej;

Istotną rolę do odegrania mają Krajowe Stowarzyszenia Pielęgniarek (NNA). ICN usilnie namawia je do:

- Lobbowania za badaniami pielęgniarskimi, które rozpoczną potencjalną poprawę w podejściu i strategiach profilaktyki i wczesnego wykrywania raka, jak i roli pielęgniarek w tych działaniach;
- Popierania włączania nowej wiedzy i nowych technologii mających zastosowanie w profilaktyce i wczesnym wykrywaniu raka, zarówno do podstawowych, ponadpodstawowych programów kształcenia pielęgniarek jak i kształcenia ustawicznego;
- Wspierania i angażowania się w podnoszenie świadomości społeczeństwa, rządów i inne inicjatywy mające na celu wczesne wykrywanie chorób i profilaktykę;
- Promowania uczestnictwa krajowych organizacji pielęgniarek onkologicznych w międzynarodowych wymianach doświadczeń dotyczących zapobiegania i wczesnego wykrywania raka;
- Lobbowania za włączeniem szczepienia przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) do krajowych programów szczepień;

Współpracy z innymi zawodami medycznymi i organami rządowymi w celu wprowadzenia całkowitego zakazu używania tytoniu i palenia w miejscach publicznych;

- Popierania zaangażowania pielęgniarek w działania i strategie profilaktyki raka, włącznie z uczestnictwem w krajowych i międzynarodowych akcjach;
- Lobbowania za zmianami w lokalnej polityce zdrowotnej, jak miejsca publiczne wolne od dymu tytoniowego i polityka zdrowotna na rzecz zdrowia, odnosząca się do szeroko pojętych społecznych wyznaczników zdrowia.

Tło:

Rak jest główną przyczyną zgonów w wielu krajach. Obecnie ocenia się, że w około 80% przypadków zachorowania na nowotwór można by uniknąć. Chociaż wiedza na temat rzeczywistych przyczyn raka jest wciąż ograniczona, wyniki badań wskazują dwa największe zagrożenia: palenie papierosów i odżywianie.

Ponad 30% zgonów z powodu raka jest wynikiem używania tytoniu zaś około 35% może mieć związek z niezdrową dietą, nadużywaniem alkoholu i brakiem aktywności fizycznej.

Profilaktyka nowotworów, jako taka, oznacza sugerowanie zmiany stylu życia i zachowań, takich jak: rzucenie palenia tytoniu, zmniejszenie spożycia alkoholu, zmiana zwyczajów żywieniowych, zwiększanie aktywności fizycznej, unikanie niebezpieczeństw w otoczeniu: bierne palenie, słońce oraz azbest. Obiecująca jest możliwość zmniejszenia częstotliwości występowania raka i śmiertelności poprzez wprowadzenie strategii jego wczesnego wykrywania.

Okolo 99% przypadków raka szyjki macicy ma związek z infekcją HPV¹. Istnieje zgoda autorytetów co do bezpieczeństwa szczepionki HPV w zapobieganiu i ograniczaniu raka szyjki macicy².

Ostatnie badania potwierdzają również, że zastosowanie badania cytologicznego metodą ThinPrep® **Pap Test**[™] i cienkowarstwowej cytologii na podłożu płynnym, do badania raka szyjki macicy, znacznie zmniejsza ryzyko śmierci z powodu inwazyjnego raka szyjki macicy. Inne sposoby wczesnego wykrywania raka, takie jak samodzielne badanie piersi, badanie obecności krwi w kale, sigmoidoskopia, badanie jamy ustnej, skóry i badanie per rectum również mogą mieć potencjalną możliwość ograniczenia zachorowań na raka i śmiertelności.

Używanie tytoniu i inne czynniki wpływające na ryzyko zachorowań na raka powiązane są z szerszymi społecznymi wyznacznikami zdrowia, które wpływają na styl życia jednostek i rodzin.

Udzielanie informacji i edukowanie na temat czynników wpływających na niebezpieczeństwo zachorowań na raka powinno wykraczać poza styl życia i dotyczyć czynników środowiskowych,

¹ Światowa Organizacja Zdrowia (2005). Nowe inicjatywy WHO przyspieszenia rozwoju i wprowadzenie szczepionek przeciwko rakowi szyjki macicy. www.who.int/mediacentre/news/releases/2005/pr26/en/print.html

² Światowy Komitet Doradczy Bezpieczeństwa Szczepionek [Global Advisory Committee on Vaccine Safety] (2007), w: *Weekly Epidemiological Record*, No.28/29, 20 July 2007. s. 139-140.

determinujących zdrowie oraz publicznej polityki zdrowotnej, włącznie z całkowitym zakazem palenia w miejscach publicznych.

Stanowisko przyjęto w 1989 r.

Poddane rewizji i poprawione w 2008 r.

Odnosne Stanowiska ICN:

- Redukowanie zagrożeń zdrowotnych związanych ze środowiskiem i stylem życia
- Pielęgniarki i środowisko naturalne
- Używanie tytoniu i zdrowie

Międzynarodowa Rada Pielęgniarek (ICN) jest federacją ponad 130 krajowych stowarzyszeń pielęgniarek, reprezentujących miliony pielęgniarek na całym świecie. Prowadzona przez pielęgniarki i przewodząca pielęgniarstwu na arenie międzynarodowej. ICN działa na rzecz zapewnienia jakości opieki dla wszystkich oraz rzetelnej polityki ochrony zdrowia na całym świecie.